KORTVERHAEL
VAN HET
MIRAKELEUS
HEYLIG BLOED
ONZES LIEFS HEERE
JESU CHRISTI,

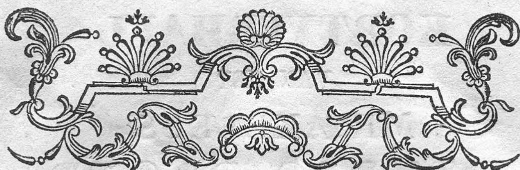
Het welk zich eertyds vertoond heeft tot BOXTEL, in het omstooten van den geconsacreérden Kelk, in het Heylig Sacrificie der Misse.

Nu honderd acht en zeventig jaeren berustende te Hoogstraeten.

TE TURNHOUT,
Uyt de Steen en Boekdrukkery, van P. J. Brepols.

ARCHIEF COLLEGIALE O.L.V. KERK
AARSCHOT

BEMINDEN LEZER!

Onzen lieven Heer en Zaligmaeker Jesus Christus, *gebenedyd heéft niet alleen, eer hy uyt deéze wereld wilde scheyden, als tot eenen ceuwigen pand zyn'er ongemete liefde, ons willen achterlaeten zyn alderheyligste Lichaem en dierbaer Bloed in 't hoogweêrdig heylig Sacrament des Autaers, onder de gedaente van Brood en Wyn, maer heéft ook daer en boven, zoo tot veropenbaering zyn'er glorie, als tot verwekking onzes Geloofs, de zelve waerheyd ondertusschen met klaerblykelyke mirakelen en wondere teekenen willen bevestigen en openbaer maeken; als blykt in het heylig Sacrament van Mirakel tot Brussel, in het heylig Bloed tot Brugge in Vlaenderen en elders, namentlyk tot Boxtel in de Kempen van Braband, ontrent twee mylen van de Hoofdstad s'Hertogenbosch waer van gy hier in 't kort het verhael hebt.*

KORTVERHAEL

VAN HET

MIRAKELEUS H. BLOED.

Ontrent het jaer na de menschwordinge Christi, onzen Zaligmaeker 1380, ten tyde van Paus *Urbani* VI. en des Roomschen Koning *Wenceslai*, is 't gebeurd, dat eenen Priester, genaemd *Eligius Aecker*, bediender des Autaers van den H. Geest tot Esse, niet verre van Boxtel voórzeyd, alwaer hy Misse doende in de collegiale Kerke van S. Peeter, aen den Autaer van de H. dry Koningen, by ongeluk den Kelk in den welken hy witten wyn geconsacreérd had, omgestooten heéft, waer van den Corporaeldoek, als ook de andere Autaerdwylen bestort zynde, oogschynelyk rood en bloedverwig geworden zyn; in alzulker voegen, dat den zelven Priester, die hier over verschrikt was, de zelve nog met wasschen, nog met blyken heéft konnen uytwasschen: zoo dat hy de zelve doeken, 't zy doór vrees, of doór eenig ander menschelyk opzigt, heymelyk tot zyn huys byzig gehouden heéft; tot dat hy ten eynde zyns levens gekomen zynde, dit wonder werk Gods te kennen gegeven heeft aen zynen Bicht-vader, die het zelve alzoo haest met zynen oorlof en bekwaeme getuygen daer toe verzogt zynde, in 't openbaer gebragt,

en den voórzeyden Corporaeldoek met de Autaerdwylen in de voórnoemde collegiale Kerk te bewaeren gegeven heéft : alwaer zy uyt kragt van oórlof ten zelven tyde, in 't derde jaer des voórnoemden paus *Urbani* VI., vergund by den hoogw. Heer Cardinael *Pileus Tituli Praxedis*, onder andere weêrdige Reliquien der zelve Kerk, bewaerd en eens s'jaers tot eerbieding aen het volk vertoond zyn geweést, waer van den inhoud hier naer volgt.

BULLE DES CARDINAELS PILEUS.

Pileus, doór Gods genade Cardinael Priester des titels van de *H. Praxedis*, tot het naervolgende doór d'Apostelyke authoriteyt bevestigd, onze beminde in Christo den edelen Heer *Guilliam van Meeren*, Heer van Boxtel, en de geheele gemeynte van Boxtel voórnoemd des Bisdoms van Luyk, zaligheyd in den Heer. D'eenvoudige opregtigheyd van uwe devotie verdiend, dat wy uwe begeêrte, zoo veél als wy bekwaemelyk konnen, goedjonstelyk toestaen. 'T verzoék dat ons van uwen 't wegen voórgehouden, begreép dat over eenigen tyd, doór d'onagtzaemheyd van zekeren Priester, Mis doende in de Kerk des voórz. Dorps, Christi Bloed geconsacreérd van witten wyn, in rood couleur, in schyn en gedaente van waeragtig bloed op 't Corporael uytgestort is, en zig oogschynelyk vertoond heéft; waer van tot op den tegenwoórdigen dag nog smetten en teekens van rood couleur verscheynen, gelyk ook geloofweêrdige getuygen der voórnoemde plaets, wettelyk ondervraegd zynde, openbaerlyk bekend hebben. Waerom men ons van uwen 't wegen ootmoedelyk gebeden heéft,

dat het ons zoude gelieven, agtervolgens onze magt en authoriteyt, dat dit Corporael onder andere Reliquien eens 's jaers zoude mogen vertoond worden. Wy dan doór uwe ootmoedige gebeden beweégd, verleenen ulieden, ten opzigte uwer devotie, doór den inhoud der tegenwoórdige, doór d'Apostelyke authoriteyt ons vergund, volle macht om 't voórzeyde Corporael, doór Christi Bloed (als voórzeyd is) roodvervig, benevens d'andere Reliquien, eens s'jaers aen de Christi geloovige te toonen, verhaelende, en aen 't volk voórhoudende 't geen in 't voórgaende doór de bovengemelde getuygen gezien en verstaen is. Dat dan niemand deze Bulle overtrede, nog iet tegen de zelve doór onverzaefde stoutigheyd pooge te doen. Is 't zaeken dat imand zig zal verstouten zulks te doen, moet weten, dat hy de gramschap Gods almagtig, en zyn'er apostelen Petrus en Paulus over zynen hals zal trekken en beproeven. Gegeven tot Frankfort in 't Bisdom van Ments den 27 Juny, in 't derde jaer des Pausdoms van onzen alderheyligsten vader in Christo *Urbanus* doór Gods genade den VI. van diën naem.

Den hoogw. en hooggeboren Heer *Georgius van Oostenryk*, Bisschop van Luyk, hertog van Boullon, graef van Los, enz. heéft ook op den 6 Juny 1533 XL dagen aflaet verleend aen alle de gene, die 't zelve H. Bloed jaerlyks op den dag der H. Dryvuldigheyd, als 't vertoond word, zouden komen bezoeken, waer van den inhoud desgelyks ook hier naer is volgende.

Georgius van Oostenryk, doór Gods en de apostelyken stoel genade, Bisschop van Luyk, hertog van Boullon, grave van Los enz. maeken kondig, enz.

Het behaegt ons, en 't is met onzen oórlof, toelaeting en consent, enz. Het Corporael dat over veéle jaeren doór d'onagtzaemheyd van eenen Priester, mis doende in de parochiale Kerk van Boxtel onzes bisdoms, doór het uytstorten des H. Bloed Christi uyt den Kelk, het welk van witten wyn doór den zelven priester geconsacreérd was, en in rood couleur en forme, en gelykenis van opregt bloed verandederd, is besmet geweést, waer van deze smetten of teekens van rood couleur in 't zelve Corporael nog tot op den dag van heden, gelyk het ons verhaeld is, vertoonen, waer van in d'opene brieven van *Pileus* cardinael enz, breeder gemaekt word, dat het zelve Corporael onder andere reliquien, de welke in de zelve Kerk van Boxtel bewaerd worden, eens s'jaers, te weten op den feestdag van d'allerheyligste en onverscheyde Dryvuldigheyd vertoond zal worden aen 't volk komende de zelve kerk van Boxtel, onder ons bisdom gelegen, bezoeken met behoorlyke solemnityten en ceremonien, gewoon en noodig in diergelyke zaeken te onderhouden enz. Wy ons betrouwende op de bermhertigheyd Gods en tusschenspraek van de H. Maegd Maria en van S. Lambrecht martelaer, onzen doórlugtigen patroon, alle en een ider christenen geloovigen, met waeragtig berouw gebiegt zynde, tot de voórzeyde kerk van Boxtel op den feestdag van de H. Dryvuldigheyd komende, en het zelve Corporael en de H. Reliquien met devotie aenziende, en zyne aelmoesse daer doende, verleenen wy XL. dagen aflaet van de penitentie hem opgeleyd: tot welke getuygenis wy onzen zegel ter zaeken aen deze brieven hebben doen hangen. Gegeven in 't jaer onzen Heere 1553 den 6 dagvan July.

Was onderteekend *Blommaerts*.

Tot meerdere eere en verheffing van dit H. Bloed heéft onzen lieven Heer God almagtig gebenedyd ten allen tyde veéle en menigvuldige wondere werken op de zelve plaets daer 't ruste, en de gene, die het met godvrugtigheyd en vast betrouwen kwamen bezoeken, vertoond : want niet alleen allerhande ongenezelyke ziekten en krankheden des lighaems en worden daer genezen, maer ook vóor alle geestelyke gebreken der ziele wierd daer zekere hulp en beternis doór deze roodvervige teekenen des H. Bloed Christi onzen Zaligmaeker zekerlyk verworven.

Den Borne-put, in welkers wateren den vóornoemden Priester *Eligius* de vóorzeyde doeken met allen arbeyd en neêrstigheyd poogde uyt te wasschen, was gelegen aen den kant der Riviere genaemd de Dommel, alwaer hy ook de zelve ten blyke geleyd heéft. Dezes puts wateren plegen ook van de Pelgrims, die dit H. Bloed van alle landen en gewesten in ontallyke menigte kwamen bezoeken, uyt godvrugtigheyd en devotie uytgeput en gedronken te worden, tot genezing van alle lighaemelyke ziekten, en tot verlossing van alle kwellingen des boozen. Maer hedendaegs zoo is de metzery der zelven put doór die van de gereformeérde religie gebroken, en zyn de wateren der rivieren zoo verre gebragt, dat zy gemeynelyk de zelve plaetse bedekken, uytgenomen als de wateren der riviere leeger zyn, wanneer men daer nog de water-ader uyt de aerde ziet opbobbelen.

Deézen edelen pand des H. Bloed is in de ellendige tyden van de vóorgaende troubelen en beéld-stormeryen, zeer langen tyd en meestendeels bewaerd geweést binnen de stad s'Hertogenbosch, op 't klyn Beggynhof ten huyze

van de godvrugtige Jouffr. *Helwigis de Vos:* daer naer in deze leste tyden overgebragt tot Antwerpen in de vermaerde en hooglosselyke Abtdye van S. Michiels : waer af ook den inhoud hier is volgende.

Joannes Chrysostomus, doór de gratie Gods, Abt der Kerk van de H. Moeder Gods Maria en S. Michaël binnen Antwerpen, en Vicarius Generael en Visiteérder van Braband en Vriesland, met volle magt des eerweêrdigsten Heer H Augustinus, doór de zelve Gods gratie, Abt van 't Aertsch-abdye van Pemonsstreyt, wenscht alle, die deéze zullen zien, eeuwige zaligheyd in den Heer.

Alzoo ons, volgens den wil van zyne Excellentie den Heer graef van Bassigny, baron van Boxtel enz., in de tegenwoórdigheyd van geloofweêrdige getuygen overgeleverd was dat H. en Mirakeleus Bloed, 't welk verscheén in 't jaer 1380 uyt den geconsacreérden omgestooten Kelk in 't Corporael en dwylen des autaers, in de collegiale Kerk van Boxtel : 't welk daer naer aldaer om de fame der mirakelen van veele pelgrims pleég vereerd en openbaerlyk op den feestdag van d'allerheyligste Dryvuldigheyd vertoont te worden : wy bekennen en getuygen met deéze schriften, dat wy over vyftig jaeren of daer ontrent, dit H. Bloed gezien hebbende, nu zeer wel herkennen, en deézen weêrdigen Schat in onze Abts Capelle van de goddelyke Liefde, in de tegenwoórdigheyd van veéle canoniken van onze Kerke, en andere geloofweêrdige getuygen, geleverd hebben ten dage van datum deézer, *aen den zeer eerw. en edelen Heer, Mynheer Guilielmus van Hamme, Licentiaet in beyde de regten Protonotaris Apostelyk, Canonik der Cathedrale Kerk van onze lieve Vrouw tot*

Antwerpen, den welken het zelve ook ontfangen heéft uyt kragt van procuratie, welke hy ons vertoond heéft, van den vóornoemden baron van Boxtel hem behandigd. Tot welker getuygenis wy deéze hebben doen schryven, onzen naem daer onder gesteld en onzen zegel daer op doen drukken den 19 Mey 1652.

Was onderteekend

Chrysostomus Abbas S. Michaëlis.

Onderwaerts

De mandato Reverendissimi D. mei Abbatis ac Vicarii supra dicti.

F. Gefridus van Varick, Secret.

✠ Plaetse des Zegels.

Van waer het eyndelyk by vergunning van zyne Excellentie den grave van Basseni, baron van Boxtel enz. en de geestelyke overheyd den 20 Mey 1652, op den tweeden Sinxen-dag, overgevoerd is geweést nae de vryheyd van Hoogstraeten, gelegen tusschen Antwerpen en Breda, *by mynen zeer eerweêrden en edelen Heer Guilielmus van Hamme, Priester en Licentiaet in beyde de Regten, Protonotaris Apostelyk en Canonink der cathedrale Kerk van onze lieve Vrouw tot Antwerpen*, als daer toe volkomen gemagtigd van de vóorsz. zyne Excellentie Heer grave van Basseni, en de geestelyke overheyd, geassisteérd met den zeer eerweêrdigen Heer Joannes Blyens, Choordeken der collegiale Kerk van Hoogstraeten, Protonotaris apostelyk enz., mits Mynheer Gisbertus Griensven, canonik aldaer. En van

den Heer Schouteth Nicolaes Bleyens, ten zelven dage nedergesteld by den vóórnoemden Heer, op 't Beggynhof van Hoogstraeten in de Kerk: van waer hy des dags daer naer in solemneéle Processie, zoo van de clergie, als van menigte wereldlyke persoonen, met brandende flambeeuwen en andere ligten tot de collegiale Kerke van de H. Maegd en Martelaeres *Catharina* gebragt is geweést, en aldaer op den naervolgenden zondag van de allerheyligste Dryvuldigheyd, wanneer het jaerlyks tot Boxtel pleég bezogt te worden, tot voldoening der devotie des volks, het welk van het heel land rondom overkwam, openbaerelyk ten toon gesteld.

Ten opzigte en tot vermeerdering van deze devotie, zoo is het, dat onzen H. Vader paus *Benedictus* den XIV. uyt apostelyke gunsten verleend heéft, dat men in de vóórnoemde collegiale Kerk van de heylige *Catharina* jaerlyks op den zondag van d'allerheyligste Dryvuldigheyd, mits men den volgenden maendag mag instellen een geduerig gebed van veèrtig ueren, binnen de welke alle Christene geloovige menschen, de welke behoorlyk gebiegt en met het heylig Sacrament des Autaers gespysd zynde, ter zelver plaets eenigen tyd godvrugtiglyk zullen bidden voor d'eendragtigheyd der christene Princen, voór de uytroeyder ketteryen en tot verheffing van onze Moeder heylige Kerk *Vollen Aflaet* over alle hnnne zonden mogen verkrygen.

Dit kortverhael is by een gevoegd, zoo uyt antentyke brieven als uyt geprinte boeken, als namentlyk uyt de *Kerkelyke Historie, Dionysii Mutzaert. Ex Brabantiâ Marianâ*

Augustini Wichmans. Ex Taxandria Joannis Baptista Gramaye. Ex Fastis Belgicis Auberti Mirœi.

Den feestdag word gevierd jaerlyks den dag van de heylige Dryvuldigheyd met toeloop van ontelbaere menschen.

FINIS.

LOF - DIGT

TER EEREN VAN HET

HEYLIG BLOED.

Met het Jubel-feest van 1780.

'T is vierhonderd jaer geleden,
Dat tot Boxtel wierd aenbeden
'T Heylig Bloed Mirakeleus,
Eer *Calvinus* was of geus.
Die met laster wilt bestryden,
De klaer' waerheyd, en benyden
Dit waeragtig Sacrament,
Komt en ziet hier ongeschend,
Deézen Doek, die men ontdekken
Zal, en heéft nog roode vlekken,
Naer zoo veél en langen tyd,
Tot des Ketters groote spyt.
Hier uyt kan men klaer bemerken,

Hoe God wonder in zyn' werken
Toont, dat het waeragtig is,
Doór zoo groot' getuygenis,
Die niet tegenstaende blyven
Opstinaet de Geuzen dryven,
Dat bedrogen zyn de lien,
Dié dat voór haer' oogen zien.
Aen het Kruys de Godheyd schuylden
Waer de Joden tegen muylden,
Maer als hy mirakel dé
Doen geloofden zy dat mé.
Meer dan Joden opstinaeter
Roeren Ketters haeren snaeter
Het is valsch, 't en kan niet zyn,
Dat het Bloed komt uyt den wyn
Komt wy zullen u gaen toonen,
Hoe een' Dwyle wit en schoone,
Rood wierd met den Corporael,
En den Autaer al te mael.
Dit getuygen honderd jaeren
Viermael die nu zyn vervaeren,
Dat tot Boxtel is geschied,
Daer g'hier van teeken ziet.
Maer naer dat die Calvinisten,
Die als vreede leeuwen brieschten
Tegen 't Roomsch haer' valsche leer
Stroeyden uyt hoe langs, hoe meer,
En verwoesten deéze landen.
Principael de Meyery
Vulden met hunn' raezerny.
Zoo heéft men om deéz' oproeren
'T heylig Bloed moeten vervoeren,

Op een' plaets alwaer 't vry kan
Zyn bezogt van ieder man.
Men wist deézen pand te laeten,
Nergens beter dan t'Hoogstraeten,
Alwaer met een groot gestigt,
Den Godsdienst word wel berigt.
Komt dan hier van all' kwartieren
Tot Hoogstraeten om te vieren
Den dag van het heylig Bloed
Zoo men alle jaeren doet.
Of komt ook vrydag daer naer,
Want men zal 't nu alle jaer,
Met Processie ommedraegen,
En ook toonen op twee dagen
Maer alwaer 't dat wy 't zagen,
Wy gelooven 't zonder vraegen:
Want wat valschheyd of bedrog
Kan de waerheyd leeren dog?
Worden wy hier in bedrogen,
Zoo heéft Christus zelf gelogen,
Dit is myn Lighaem zegt hy klaerlyk
Dit is myn Bloed verklaert hy waerlyk:
Dit getuygen alle gaeder,
Wie men leéft daer van, Oud-vader,
Dat deéz' woórden hebben in
Geen' figuer, maer klaeren zin.
De vyf zinnen zyn bedrogen
Hier in, nogtans wy vermogen
Vry gelooven dit zoo vast,
Meer dan 't geén zy ziet of tast.
Alwaer 't dat ik niet en vonde
Rood het Bloed, of Jesus wonden

Ook met Thomas niet en zag,
Nogtans houd' klaer als den dag.
Dat hier Christus word aenbeden
(Even als d'Apostels deden,
Als hy by hun was present)
In het heylig Sacrament.
Wilt, ô Jesus! tog versterken
Dit geloof van uwe Kerke,
En van all' haer kinders mé
In deéz' volle Jubilé. Amen.

'T WonDer MIrakeL eertYts gebeUrt
aen eLIgIUs Van aeker In boXteL,
Wort aLs nU Vertoont en zIen
WY Vertoonen bInnen
hoogstraeten.

Hier naer volgen eenige weêrdige en kragtige Gebeden ter eeren van het Heylig Lichaem en dierbaer Bloed van onzen Heer Jesus Christus.

GEBED.

O Heer Jesu Christe, die de wereld doór uw onnoozel dierbaer bloed aen den allerschandelykste boom des kruys met uwen hemelschen Vader verzoend hebt; instellende tot eene eeuwige gedagtenis deszelfs het H. Sacrament des Autaers onder de gedaenten van brood en wyn, waeragtig nogtans uw eygen vleesch en bloed: de waerheyd dezes H. Sacraments in veélderhande manieren met openbaere mirakelen bevestigende, alzoo, dat gy tot versterking der waerlyk geloovige en beschaeming der tegenstrydende ketters, ook zienelyk den geconsacreérden wyn in bloed vertoond hebt: vergunt ons doór de zelve ongemete en oneyndelyke liefde, doór de welke dit H. Sacrament tot ons behoef ingesteld is, vermeerdering van wederliefde tot u, Jesu Christe, in het zelve onder zienelyke gedaente onzienlyk tegenwoordig. Op dat het waeragtig H. Catholyk geloof, nopende deze grondelooze mysterien, alzoo in onze herten mag gegrond wezen, dat wy door geenen wankelbaeren en eygenzinnigen tegenstryd in 't alderminste mogen twyffelen, veél minder doór eenige opstinate dolende opinien verleyd worden; maer in tegendeel, uwe Godheyd met de menschelyke nature aldaer om onze zaligheyd vereenigd, met alzulke ootmoedige en aendagtige godvrugtigheyd aenbidden, dat wy eyndelyk in de gratie Gods vermeerderende, de glorie mogen genieten doór uwe eyge verdiensten, Jesu Christe, die met den Vader en den H. Geest in een wezen leéft en heerschapt in de eeuwigheyd der eenwigheden. Amen.

GEBED.

O naekte menschheyd! ô vreede martelie! ô kragt des bloeds! ô alderzuyverste bloed! ô kragt des bloeds! ô alderzuyverste bloed! ô goddelyke zoetigheyd onzes liefsten Heer Jesu Christi, helpt ons doór uwe vyf bloedige wonden ter eeuwige zaligheyd.

Een Gebed om een zagtmoedig oórdeel te ontfangen in de uer des doods, en eene zalige uer om te sterven, daer wy altyd behooren om te bidden. Matth. in XXVII. capittel.

O Jesu ongegronde goedertierendheyd, wiëns nature goedheyd is en ontfermen, wy verbeyden u ten oordeel; den goeden tot troost en den kwaeden tot verdoemenis. Ik ben den alderzondigsten mensch, wiëns zonden meer zyn dan het zand der zee; verootmoedige my voór uwe gebenedyde doórnagelde voeten, aenmerkende uwe groote ontfermheyd, die gy uwe kruyzers gedaen hebt, betrouwende dat gy my de zelve niet zult weygeren: daerom omhelze ik uw H. Kruys in myne ermen, en bidde u, mynen Heer en mynen God, met alle ootmoedigheyd komende ten oórdeel, en wilt uwe H. Dood en dierbaer Bloed aen myne ziel niet verloren laeten. O milden Heer met doórnen gekroond aen het kruys, op dat gy my zoud kroonen met uwe glorie in 't ryk uws Vaders: met nagelen doórslaegen, op dat gy eeuwiglyk met uwe bermhertigheyd by my zoud blyven; gy hebt uwe ermen uytgerekt aen het kruys om my daer in te ontfangen. Gy waert versmaed, doórwond, met uw bloed overgoten, en vervuld met alle pyn; wilt myne ziel

reynigen van alle smetten, en die ontfangen in uwe uytgerekte ermkens vol van genade en die bewaeren van d'eeuwige pyn des onverdraegelyks vuer der helle. O zagtmoedigen God, geéft my op dezen dag en altyd eenen goeden wil om u te dienen, sterkheyd om alle des vyands ingeven te wederstaen, en een zalig berouw van alle myne zonden, en eene zalige biegt vóór myne dood te spreken. O leven, vóór my aen het kruys gedood, laet my door uw leven de eeuwige dood ontgaen. O ontfermhertigen God, milden God, laet een druppelken van uw dierbaer bloed op myn hert daelen als dit zal scheyden van deze wereld. O Heer, wilt my door uwe bittere dood verleenen eene zalige dood, en een H. Leven: laet uw H. Lichaem myne laetste spyze zyn, uw dierbaer bloed mynen laetsten drank, uwe minnelyke woórden mynen laetsten troost: op dat ik mag sterven de dood der regtveérdige in opregte liefde en hoop. En wanneer uwe goedheyd my ziet en bekend daer toe onbekwaem, laet op my daelen, ô Heer, uwe hand der goddelyke visitatie, druk en alle lyden, ziektens en tegenspoed, op dat ik hier doór bekwaem mag worden uwe glorie, en die in de eeuwigheyd mag gebruyken. Laet, ô Heer! myne oogen hier weenen, de ledekens met alle ziektens vervuld worden, op dat ik hier naer eenen bermhertigen Vader hebben mag in de uer myns doods. O hemelschen Vader vol aller genaeden, ziet tog nederwaerts van uw opperste sanctuarie op uw onnoozel kind Jesus, die t'onregt geleverd is in d'handen der bloedgierige menschen: beziet of dit zynen rok is, en of hy van eene kwaede beest verslonden is. Het bloed zyn'er wonden is op ons kleed gespreyd, en de kleederen zyn 'er deugdelyk

zaemen af besmet : en wilt my niet straffen in den toórn uwer gramschap. Aenziet hier uw kind met zyn bloed overgoten en met den misdadigen gerekend : aenziet zyne onnoozele handen, die noyt erg en deden, zuypende van den bloede. Aenziet ô Vader! uw kind met alle zyne ledekens uytgerekt aen het hout des kruys, op dat uwe gramschap zoude ophouden, biddende : Vader, vergeéft het hun, want zy weten niet wat zy doen. Uyt zyn open hert, ô hemelschen Vader, zoo leen ik den prys myn'er schuld, en ik reken u alle zyne verdiensten voór myne schuld : want al dat hy gedaen heéft, dat heéft hy in zyne natuer voór my gedaen, 't is myn rantzoen, hoop, troost en geheel mynen toeverlaet; wilt ontfangen de werken uws liefste kind en vergeéft de misdaed uws zondigen knegts, op dat zyne dood myn leven mag blyven, en van u mag hooren met alle nytverkoórne in de uer myns doods en laetste oordeel : komt, gy gekenedyde, in 't ryk myns Vaders, dat u bereyd is van den beginne des werelds.

Geloófd zy het alderheyligste Sacrament.

Dat Jesus Christus waeragtig God en Mensch is in 't heylig Sacrament des Autaers.

Alle de reden is in de kragt Gods :
Alle verstand is in 't geloof :
Dat het kan zyn, is van Gods magt :
Dat het is, komt van zynen goddelyken wil :
Dat wy het weten te zyn, hebben wy van de

H. Kerk, die niet doólt; en van de H. Schriftuer, die niet en bedriegt.
Dat wy het niet begrypen, is doór de krankheyd des verstands:
Dat veéle niet gelooven, spruyt uyt den vader der logenen, die in de waerheyd niet is blyven staen.

Cornelius Mussius Bisschop van Biton.

LITANIE

TER EERE

VAN 'T ALDERHEYLIGSTE BLOED

JESU CHRISTI,

Uyt de H. Schriftuer en H. Vaders getrokken.

Heer, ontfermt u onzer.
Christe, ontfermt u onzer.
Heer, ontfermt u onzer.
Christe, hoort ons.
Christe, verhoort ons.
God hemelschen Vader, ontfermt u onzer.
God Zoón verlosser der wereld, ontfermt u onzer.
H. Geest waeragtig God, ontfermt u onzer.
H. Dryvuldigheyd eenen God, ontfermt u onzer.
Jesu Bruydegom des Bloeds, ontfermt u onzer.

Kostelyk Bloed van het onbevlekt Lam, zuyvert ons.
H. Bloed van verzoening tot vergiffenis der voorgaende zonden, zyt ons genaedig.
H. Bloed door 't welk wy hebben verlossing en vergiffenis der zonden, verlost ons.
H. Bloed zuyverende onze confcientie van de verstorve werken, zuyvert ons.
B. Bloed heyligmaeking des christen volks, heyligt ons.
H. Bloed kragtiger roepende, als 't bloed van Abel, beschermt ons.
H. Bloed peysmaeking der geéne, die in den hemel en op de aerde zyn, bevredigt ons.
H. Bloed uytwasschende het merk-teeken der zonden, zuyvert ons.
H. Bloed des nieuw en eeuwig testament, vernieuwt ons.
H. Bloed voltrekking der slagt-offerande, voltrekt ons.
H. Bloed medeleyding der geloovigen, vereenigt ons
H. Bloed door het welk wy ons betrouwen hebben tot den ingang der heyligen, geleyd ons daer in.
H. Bloed ons het leven gevende, doet ons leven.
H. Bloed 't welk ons gemaekt hebt aen onzen God tot een koningryk en priesters, zalft ons.
H. Bloed victorie den Engelen, vereert ons.
H. Bloed dooding der booze geesten, beschermt ons.
H. Bloed volstandigheyd der Apostelen, leyd ons.
B. Bloed sterkte der Martelaeren, versterkt ons.
H. Bloed blydschap der Belyders, verheugt ons.
H. Bloed voortbrengende Maegden, reynigt ons.
H. Bloed versierende de wangen der geloovige bruyten, versiert ons.

H. Bloed des verbonds, leydende zyne gevangenen uyt den poel zonder water, verlost ons.

H. Bloed des volheyds der genaeden, verheerlykt ons.

H. Bloed heylzaemen balsem, geneést ons.

H. Bloed gelykende den Pellicaen der eenigheyd, verwekt ons.

H. Bloed melk der borsten van den gekruysten, verkwikt ons.

H. Bloed verzaedende de geloovigen met eene heylzaeme verzaedheyd, verzaed ons.

H. Bloed pand des eeuwig levens, geéft ons het leven.

H. Bloed zaligheyd van alle heyligen, maekt ons zalig.

Weést genadig, spaert ons Jesus.

Weést genadig, verhoort ons Jesus.

Van den geest der blasphemie, verlost ons Jesus.

Van alle myneedigheyd,
Van alle oneerbiedige zweêringe,
Van alle ongeregtigheyd, ongelyk en agterklap van onzen evennaesten,
Van alle onbetaemelyke naektheyd des lichaems,
Van alle zonden van onzuyverheyd,
Van onweêrdige nuttinge uws H. Lichaems en Bloed,
Van alle zonden en deszelfs genegentheyd,
Van een haestige en onvoórzienige dood,
Doór uw onnoozel Bloed in uwe Besnydenis gegeven,
Doór uw bloedig zweet in den doodstryd ter aerde vloeyende,
Doór uw bloed in de geesseling uytgestort,
Doór uw bloed in uwe krooning doór de scherpe doórnen uytgeperst,

Verlost ons Jesus.

Doór uw bloed in uwe kruysdraeging vertreden, verlost ons Jesus.

Doór uw bloed in uwe kruyssing vergoten, verlost ons Jesus.

Doór uw bloed met water gemengd uyt uwe regte zyde vloeyende, verlost ons Jesus.

Wy zondaeren bidden u, verhoort ons.

Dat gy ons wilt spaeren,

Op dat gy onze zonden kwytscheld,

Op dat de geéne, de welke zig verwyderd hebben, doór uw heylig Bloed mogen wederkomen,

Op dat gy u geweêrdige uwe kerk doór uw dierbaer bloed bekomen, zonder vlekke of smette te bewaren,

Op dat gy u geweêrdigd de koningen, prinsen, en al het christen volk doór uw heylig Bloed vrede, vereening, en eendragt te verleenen,

Op dat gy in ons alle een levendig geloof, behoorlyke eerbiedigheyd en eene volmaekte godvrugtigheyd tot uw heylig Bloed geweêrdige te verwekken en te ontsteken.

Op dat gy ons tot het geduerig gebruyk van uw alderheyligste Bloed doór eene waeragtige boetveêrdigheyd onzer zonden geweêrdige te stieren,

Op dat gy ons van alle kettery, goddeloosheyd en blindheyd des herte geweêrdige te verlossen en te bewaeren,

Op dat gy ons van allen, zoo lichaemelyken als geestelyken tegenspoed, en bekoringe des duyvels geweêrdige te verlossen en te beschermen,

Op dat de gedagtenis van uw H. dierbaer Bloed altyd vrugtbaerig in ons blyve,

Op dat gy aen de zielen van alle geloo-

Wy bidden u, verhoort ons.

vige overledene laeffenis van uw H. Bloed, en de eeuwige rust geweêrdige te verleenen, wy bidden u, verhoort ons.
Op dat gy u geweêrdige ons te verhooren, wy bidden u, verhoort ons.
Gekruysten Jesus, wy bidden u, verhoort ons.
Lam Gods, die wegneémt de zonden des werelds, spaert ons Jesus.
Lam Gods, die wegneémt de zonden des werelds, verhoort ons Jesus.
Lam Gods, die wegneémt de zonden des werelds, ontfermt u onzer Jesus.
Jesus, hoort ons. Jesus, verhoort ons.
Onzen Vader, enz.
℣. En leyd ons niet in bekoring.
℟. Maer verlost ons van den kwaeden. Amen.
℣. Jesus, doór uw dierbaer Bloed.
℟. Verlost ons van alle onze zonden.
℣. Heer, verhoort myn gebed.
℟. En laet mzn geroep tot u komen.

GEBED.

Heer Jesu Christe, die uyt den hemel gedaeld zyt op de aerde, en uw heylig onbevlekt Bloed aen den galgen-boom des kruys tot vergiffenis en voldoening onzer zonden bermhertiglyk gestort hebt : wy bidden u ootmoedelyk, dat gy ons doór uw heylig en dierbaer bloed vergiffenis onzer zonden, en de eeuwige glorie gelieve te gunnen. Die leéft en regneért met God den Vader in de eenigheyd des heyligen Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Jaerschriften van den Jubilé 1830.

KOMT AL TOT MY DIE BELAST ZYT
'K ZAL U HERMAEKEN.
LOFFELYKE GEHEUGENIS DES ALTAERS
WONDER IN BOXTEL GESCHIED.

Op de eerste Ark van Jubilé 1830 *verbeéldende den Priester aen wie het Mirakel overkwam in* 1380 *deéze Jaerschriften.*

Eerste. De prIester tWYffeLt De keLk VaLt! hY zIet hIer nU ChrIstI zIgtbaer bLoeD.

Tweede. DIt MIrakeL zaL aLLe Waere geLooVIge kragtLYk opWekken.

Derde. DIe afgeVaLLen zYn besChaeMen VeeLe ongeLooVIge oVertUIgen.

Op de Ark verbeéldende de uytwassing van den Doek.

Stond eerste. De prIester geheeL VerbaesD, WasCht ChrIstI bLoeD Vergeefs UYt.

Tweede. terWYL Den MoLenaer aL zYne ontsteLtenIs besChoUWt.

Derde. zWYg sChepseL.... geLoof! Daer gY nU Des sCheppers WonDeren zIet!!!

Aen d'oost zyde van de Ark stond.

Eerste. De prIester eLIgIUs Van aeker traCht De bLoeDVerVIge pLekken UItebLeeken.

Tweede. WonDer en onbegrYpeLYk Voor aLLen sterVeLIng, zYn hIer De sChIkkIngen goDs.

Derde. Laeten WY VoLgens pLICht eerbIeDIgen De heYLIge VerborgenheYD.

Op de Ark verbeéldende het ziekbed stond.

Eerste. hY WILt zICh aLhIer bebYDen Voor De geLUkzaLIgheYD.

Tweede. Veropenbaert In geVaerLYke zIekte zYnen zIeLbezorger 't MIrakeL gesCIeD In boXteL.

Derde. hY bIeCht opreCht Met Waer BeroUW aLLe zYne zonDen.

Zal profytelyk gedrukt worden. Gegeven te Antwerpen den 10 *Mey* 1770.

A. De Vries, *Licentiaet in de heylige Godsgeleerdheyd, Kanonik Graduel en Penitensier, keurder der Boeken.*

